

SCHÉNER MIHÁLY: FEHÉR PÁSZTOROK

benne, és bizonyára önmaga felkeresésének vágya a rázúduló hatások tömkelegében. Különös dolog az ilyen nyitott állapot a távolban, ellenpontként nyit rejtett belső ajtókat. Hiszen, aki nyitva van, az a Pop-Art-ot sem tekintheti meg nem történtnek. Kontaktusa támad vele, de egyben vágya, hogy maga másképpen nyilatkozzék mégis.

Igy jött elő Schéner Mihály képzeletében valami, ami színeket, formákat, emlékeket sűrített egybe: a mézeskalács huszár. Búcsús, vásáros színei megharsantak, formái szinte plasztikus mintázást kívántak, és noha a huszárok a sokadalom figuráiként csapatosan jöttek elő egy-egy kép mezejébe, nyüzsgésüket síkba fogott rend ellensúlyozta, akár a perzsa gazdagságban és mindenütt, ahol népművészetünk „szent Kelet vesztett boldogsága” emlékfoszlányait őrzi.

Mindjárt felállította az ellentételt is, a visszafogott színeket, konstruktív formákat, melyek a szegénymód gazdag tükrösök pásztori faragásaitól indítottak.

A kettős hangzatot egybe kívánta építeni. Konstruálni és ugyanakkor játszani a huszáros formákkal, ragyogó színekkel. Az összegezés vágya vezette el plasztikáinak sorozatához, melyek éppen azért nem okoztak még nagyobb meglepetést kiállításán, mivel képeiből teljes logikai indokoltságot nyertek. Különben drasztikus Pop-kompozícióknak minősülhetek volna annak ellenére, hogy a nemzetközi kiállításokon nem találhatók rokonaik.

Schéner Mihály kiállítása tehát több ellentmondó elemet szintetizált, a síkművészet és a plasztika határát is szabadon átlépi ennek érdekében. Fő erőssége mégis az a felbonthatatlan, csak kívülről szemlélhető adottság — a művészet adottsága —, amellyel vörhenyesen visszafogja, óborként önti vagy felharsantja a színeket, s mellyel újjáteremti az öröklött formákat. Művei hőfokát talán el is rejti most a leleményes komponálókészség, a harmonikus megoldás, viszont a számára új feladatot jelentő plasztikákon itt-ott a milliméterre menő precizitás hiánya, a technikai nehézségek néhány apró nyoma nem volt zavaró, majdhogynem szándékoltnak tűnt.

A kiállítás rendezése, Erdély Miklós munkája a spontaneitást, a szabadságot hangsúlyozta ritmusával is meg azzal is, hogy nyers faladákat használt posztamensként.

Schéner Mihály egyéni módon, ötletesen, nagy műves készséggel emlékezetes példát állított elénk a korszerűnek és a karakteresnek a szintézisét célzó munkáival.

SOLYMÁR ISTVÁN